

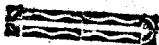

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSÉG
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉTSBÖL Szombaton 13. Februárlusban 1790.

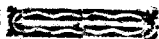
A' Salamon Udvari Bolondja Markalf, és egy El-
selyi Czigány Zamántz, az Eliseumban.

Markalf: Ugyan Zamántz! be rég várlak! hől
mulatz olyan sokára? honnan jösziz?
mi hírt hoztál? Híizem rólad már rég hogy oly hírt
hoztának vala ide az Erdélyi Czigányok, hogy az
Udvari életről a' más világon le-moudván; útba
vagy az Eliseum-felé, és mar némely Erdélyi Lel-
kek, kikkel te a' más világon, elmés bolondságra-
dal, sok időt el-lopottál, ohajtya varakoznak vala
rád: Zamántz: Jaj! 's hadd-el! Ki győzné a' más
világot elé-belzéllem! Én mar rég; hogy a' más vi-
lágon meg-hóltam, mar háte-mzor jöttem ide; de
az az öreg Pajzs-mester Ahdron loha a' vízen állat

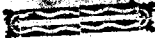
nem akar vala hozni: mit tsinálhattam volna egyebet — vizfza-mentem a' más világra, és mind eddig ott keringettem, míg nem most egy nagy Urnak petsétes Levelével érkezém ide — hogy számára szállást készittsetek az Elyseumba. Ez ugyan tsak egyedül jön, minden tselédjit otthon hagyta; de a' szállást, ha lehet, ugy készittséték számára, hogy egy Udvarló, 2 ebédlő, 3 jádzó és egy háló szobái légyenek, hol a' maga rangja szerint lakhasson. — *Markalf Ugyé?* — *Zamántz!* Tudodé ki vagyok én, 's ki ez itt mellettem? Én *Markalf* vagyok, e' pedig *Salamon*. Itt a' mi Országunkban edgyütt lakik a' Bökts a' Bolondal, a' Szegény a' Gazdaggal, a' Rút tekintetü a' Széppel — 's mindeniknek tsak egy föld-kunyhó örökös lakó helye: itt nints Nemzet, Vallás, vagy Rangbéli vállogatás. — a' kinek követtségében jöttél, már rég készsz számára a' szállás. *Zamántz.* 'S hát Uram! a' Czigánynak-is olyan szállása vagyon itten, mint a' nagy Uraknak? *Markalf* Egy tseppel sem alább való. — Én néked az egész Elyseumbéli Birodalmat meg-mutagatom, mindent meg-magyarázok, tsak te nékem előbb beszéld elé: mitsoda nemzet vóltál, mitsoda Országokon jöttél keresztül, és hogy van most az állapot a' felső-világon vólnék, hól az igazságot tsak fülbe sem mindenkor szabad sugni egy másnak, arról a' világról igen kevesset szóllának; de a' mint veszem észre, ebben az Országban sem árúlok, sem kémek, sem Politzáj katonák, sem pellengérek, kalodák, sem fog házok, sem Szolgabirák nintsenek; azért néked most mingyárt mindent elé-beszéllek: „Én eredetemre nézve Erdély-orzági Czigány vagyok; egy olyan nemzetbéli ember, mely nemzetnek honnan lett oda származását még máig-is disputálják a' lakafok. Minthogy az én nemzetem nem a' legmosdottabb nemzet — fekete, tunya, dolog nélkül való, rest, ragadós körmü — még tsak a' nevünk-is olyan rosz jelentésünek tartatík, hogy a' tsalárd gaz-embert így szokták sokszor nevezni: Czigány em-

ember! Mi ugyan, minthogy azon az áldott földön Erdélyben és Magyar országban lakunk, nem sokat dolgozunk, de mértékletesen is emésztünk; azért pedig a Magyar Nemzetnek muskálunk, Kovácsolunk, és más olly dolgokat viszünk véghez, melyet ők magok nem tselekednének. Mi a pénzt az Országból más Országba, mint a Sidók és Görögök, kik szintén úgy mint mi, nem dolgoznak, hanem csak kereskednek, ki-nem viszszük. Mi senki-nak költsön fel-vett pénzével, mint ezek — meg-nem szökünk. Mi a Magyar Hazából ki-nem men-nyünk; a Magyar Hazafiak köntösön kívül más ide-ge-n Europai nemzetnek ruháját, ha igény adná-Is, testünkre nem öltözzük: mi a leg-nemessebb Magyar nyelvet, némely Magyar földes Urainknál jobban szeretjük és gyakoroljuk — még is ezen a földön leg-alább való — és csak nem hafzna vehe-tetlen meg-vettetett nemzetnek tartatunk. Az én nemzetem a felső-világon hurubákba, föld-kun-nyokba és Sátorokba lakik, melyből meg-tettzik, hogy ezen a földön eleitől-fogva jövevény; de én magam; minthogy egész Erdélyben leg-hiresebb Ud-vari bolond voltam, örökké nagy Udvarokban lak-tam. Az én első Uram egy nagy Gróf volt, ki a mezei és házi leg-gyönyörösegebb gazdaságban nem sok gyönyörüséget találván, idegen Nemzetek között lakott; annak Tisztjei a pénzt az Országból kámára mind kihordották 's ott költette-el, Ennek az én Uramnak minden tselédji Németek voltak. Ha Erdélyi lovat küldöttek Tisztjei jóságából, nem kellett — 500 aranyát küldette csak egyszer An-gliába egy lóért — pedig otthon teli istálló lovai voltak. Azokat a drága Magyar köntösit, mely-nek egy részé még az öreg Urról, ki hólta napjáig Magyar Köntösbe járt, maradtak vala, mind a' mo'j ette-meg, soha edgyet-is a' maga testére nem vett; az idegen köntösit szerette. Mely nehezen e-fett légyen ez, a' még akkor életben lévő öreg Grófnak, ki nem mondhatom! Meg-halálozik az ö-reg Gróf — keziro száll minden Uradalom — haza

érkezik az ifju Gróf, 's hát mind Száfszúl — vagy hogy — befejezi; sem magával sem tselédjével nem tudunk szólni — bajszsza nem volt; egy szóval úgy el változott, hogy alig esmertünk rá. Csak kevés mulatása után fel rakja az öreg Urról maradó pénzt 's megint idegen Országra megyen. Az öreg Grófné, ki már előre számára egy igen szép és áttatlan Kiss-afszonyt ki-válloztatt vala, könyvező szemekkel botosáttá útnak. Nem sok idő múlva egy Levelet hoz *Sütő János*, az Inas, a' Postáró — csak el-fokad az öreg Grófné sirva. — Ugy tudók meg, hogy már a' mi ifju Grófunk egy *Frantzia* — vagy mi — Leányt vett Feleségül. Meghalván más esztendőben az öreg Grófné is, egy Örömenynek adá jószágát az ifju Gróf *Arendába*, ki már az előtt-is pénzt küldözgetett vala néki a' külső Országra, és így én is ezen Udvarban vélt-kenyeremet el vesztém. Sok esztendők múlva másoktól hallottam, hogy ezen Grófmog meghalozván egy *Leánya* maradott; ki egy *Német Báróhoz* ment férhez, minden Öröksége ennek birt volna kezére, — Ekkor az én jó lelkü Grófmog forogva eszemben, el fokadék sirva mondván: én Istenem, hogy vesze el ezen gyökeres Familia — és hogy menének azok a' szép Örökségek idegen kézre.

Az en öreg Grófnémnak halálantán még egy darabig az udvar körül lakván, egy kor valamely tolvajlágat fogának rám, mely elől Magyar-orzágára kelleték szöknöm. Itt egy magát jól bíró törökös Familiájú Nemes embernél huzám-meg-magamat ki egy igen jó-szívü ember; de a' mellett igen vigyázatlan és barátifágos gazda vala. Ez az egész falut maga bírta, és 2 kortsmai valának a' Faluban, melyet egy *Israel* nevü Zsidó bir vala árendában. Ugy hallottam a' falu béliéktől, hogy ezen *Gazdag Zsidó* csak egy páltzával jött vala ezen faluba, midön az Urnak kortsmaít árendába vevé; de azért már bizonyoson tudom, hogy az Ur néki most 4000 farintal ados; és midön a' Műt meg-szürjük, az *Israel Zsidó* interesbe eresztgeti-le a' maga pintz-jibe;

szibe, és azt is tudom, hogy az uram pénzét hordatt bort tölle a' maga asztalára. — Ezen Uramban igen jó szívű Magyar Ur lévén, továbbis laktam volna udvarában; de maga meg halálczván, a' Zsidó minden leveleit elé-hozá, törvényt inditta, és az én 5 nevetlen fiaival árván maradt Afzfanyomnak alig marada annyi, hogy a' szomszéd faluba egy 'sellér házba költözhessek. Ekkor vevém észre, hogy csak vagynak még az országba ollyon vigyázatlan gazdák mások is; mint a' Tzigányok; mert ha az én aszfanyom, ki most zsellér házban lakik, maga kortszárta volna el a' maga borát, vagy a' vendégekre annyit nem költött volna; ha az én Uram akkor, mikor a' paraszta szantani mentek, nyulászni nem ment volna; ha az én aszfanyom ifju korában a' tzipellőt Bétsből zsákkal nem hordatta volna, most zsellér házban nem laknék; Izrael pedig a' Zsidó máig is nyál borral kereskednek.

Itt is el-vesztvén már most kenyeremet, vizszamenek megint Erdélybe, mint hogy az Udvari ingyen-élést megszoktam vala. Libegyek a' *Meszies* erdején belől egy Udvarba; hát itt sem látok egy magyar Uraságot is — az alatt az egy nehány esztendő alatt, annyira változott a' világ Erdélyben — Tseléd, Ur, minden Német köntösbe öltözött. Az ifju Bároné, az Ország utján is alig mellyet hátul 2 inás viszen utánna — hat az Urfi edgyik sem tud magyarul — vagy csak nem akart szollani; mert a' mint az inasától értettem — az, a' ki kifirte, a' Frantzia Mester volt, ki az Urfit mindenkor meg szokta vala verni, ha magyarul és nem frantziaul szollott. — Bejebb mentem Erdélybe, és ott holtig egy ollyon Grófnál szolgáltam, kinek testén soha idegen köntös nem volt, bajuszszat viselt, idegen nemzetek közt pénzt nem vesztegette — a' maga gazdaságához látott, minden nemzetet szeretett; de a' magáját sem utálta, tselédjével a' Nemzet köntösét viseltette, *Istenét* mindenek felett imádkozta, Hazáját mások felett szeretete

és annak boldogulását munkalodta. — Én, míg ezen Udvarban meg-vénültem, az alatt minden más Udvarok úgy el-változtanak, hogy meg-hid *Markalf*: több idegen köntösös Urat találtom, mint a Nemzeti köntösbe; úgy hogy nékem csak nem ollyonnak tettettek némely Uraink, mint-ha a' körtvély-fa füzfa levelet öltözött volna magára; mert csak ez a' kettő; a' köntös és a' nyelv minden nemzetnek szembe tűnő külső látható jele; mint az előfának levele 's gyümöltse. — A' nagy Uraknak példájok után varják a' kisebb Urak és Uratskák a' himet — így hánnya-el a' *Páva* a' maga szép tollát, 's szed idegen Pujka tollokat helyette.

Lád *Markalf*! én Czigány voltam, én életemben örökké Udvari bolond voltam; kenyeremet az elmés bolondság után ettem, még is a' Magyar Köntösön kívül más tarka barka öltözetet testemre nem vettem; ezen Nemes Nemzet eránt olly hűséggel viseltetem. — Sőt örvendtettem, hogy nékem a' Király, a' Romai hatalmas Tsászárt azt a' köntöst viselni meg-engedte, melybe a' maga testörző vitézeit önként öltöztette, és a' mely nemzetet köntösöftől edgyütt maga-is, ki mondhatatlanul szeret. — Nem vagyunké hát mi Czigányok sokoknál jobb Magyarok? De nem csak mi tselekezzük ezt, kik ezen a' földön születtünk, a' Magyar Nemzetnek szárnyai alatt élünk, hanem azt tselekezzik, az Anglus, Frantzia, Német és minden nevezetesebb nemzetek, kik hozzánk jönnek Magyar Köntösbe öltöznek, magok' szolgálatjókra Magyar Huszárokat szereznek, és ilyen ruhákba mennek vizsza *Londonba*, *Párisba* 's más idegen nemzetü városokba.

Markalf: Bizony Barátom *Zamántz* mind ezekből nem tudom mit itéljék, a' te felső világon lakod földnek nemes Hazafiáról; mert a' miket még eddig beszéltél rollak, mindtsak a' magok álmas vigyázatlansággal öszve-kötött jó szivűségek tettik ki belölle-de kevés előre való vigyázás; mert az a' nemzet, a' ki a' maga nyelvét meg-ve-ti, köntösét a' más nemzetek ruhájával fel-tseréli — az idővet

ugy

úgy el- szokott kortosodni, hogy észre sem vehetni,
 midőn nemzeti nevét is el-velti. Hát nintseneké
 azon a' földön Udvari bolondok, Ujlágirok 's más
 efféle dologba látó szózátyár emberek; kik ezek-
 nek hibáikat szemekre hánnák, és az igazat ki-mon-
 donák! Z. „ Itt az igaznak ki-mondásával bajos-
 son élz-meg. Ez-előtt mint egy 10 elztendővel tá-
 modot egy ujlág levél; ez olykor sokat ki-mond;
 de ez is több mérget elzik, mind kenyeret sokszor
 — hízkelni kellett hát néki. Én Udvari-Bolond
 voltam, azért az én *Privilegiumom* szerént mindent
 ki kezdvén mondani, azt javaslam az Uramnak,
 hogy taníttasson más Országokban a' maga költfé-
 gén annyi ifjakat a' gazdaságra, a' mennyi Tisztre
 szüksege vagyon a' maga jóságában; mert a' Tiszt-
 jei mind tsak a' Hazabéli oskolákból egyenesen
 jött szamarak, a' gazdaságot — azt se tudják mi-
 tsoda fán terem: Adjon azoknak a' 40 forint hel-
 lyet 200-at, és így olyan Tisztjei fognának len-
 ni, hogy magának-is 2 annyi jövedelme lenne jó-
 szágából, 's Tisztjei sem kéntelenítettnek lopni.
 Gondalodé *Markalf* hogy fel-kaptam ezen tanát-
 tsal! Az Uram meg haragvék, hogy miért kívánok
 néki több költféget 's drágább Tiszteket; a' Tiszt-
 tartó üldözni kezde, hogy miért jóváslók tanultabb
 gazdát helyette, és így alig maradhaték-meg az
 Udvarban. — Azt javaslam egykor a' Grófomnak,
 hogy a' 6 Urfi közzül az edgyiket taníttassa Kato-
 nának, hogy ebből Generális lekessen, a' másikat
 gazdanak, hogy ezt a' Tisztek megne tsalhassák; a'
 3-dikát. mivel a' könyvet szereti, Pappnak, hogy
 ez a' Hazában Püspök lehessen; a' 4-diket Törvé-
 nyre, hogy ez Királyi Tanáts Urrá váljék s. t. Vál-
 lagossa-meg az Urfiaknak természeteket, és a' sze-
 rint, ki mire való, úgy kormányozza őket, hogy
 a' jóság fok felé ne ofzoljon, a' Famillia ne sze-
 gényedjék, még-is a' Hazának külömbb külömbb
 olzlopokat adhassan fiai közzül. Gondalodé *Mar-
 kalf* hogy fel-kaptam ezen tanáttsal? Koránt sem!
 Meg-halja a' Grófné, hogy azt az Urfit, kit leg-
 inkább szeretett Katonának jóvaslom s. t. Te át-

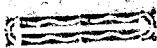

kozott Czigány! te gaz ember! te édes anya kefe-
 rítő! azt a kedves fiamat adnámé-én idegen Or-
 szágra azért katonaságot tanulni adni, hogy soha
 se lássam! hogy az ellenség le-vágja — Miért ta-
 nítatnám én a Fiamat Papnak! hiszem ő Gróf —
 ő meg-él azon kívül is. Ki nem tudnám neked
 mondani mitfoda motskot vive véghoz a' Grófném
 rajtam — azért — halgass Zamántz jobb te-neked
 — ezt gondolám magamban. — Idövel fel-növé-
 nek az ifjú Grófok, kettő meg házasodék 's hárcan
 részre oszlék a' Jozság; kettő katona leve, midön
 már röviden jött a' Költség — edgyik Hadnagy lett;
 de mint hogy örökké othon nyulászott és a' Rege-
 mentnél igen keveset ült, 's akkor-is meg-adolsá-
 dott, Quietáltatta az Obester; haza jött, meg-há-
 zasodott, és már most 4 felé oszlott a' jozság; a'
 másik Kapitánnyá lett; de minthogy a' hadi tudó-
 mányt nem tanulta, annak maradt. Egykor hal-
 lom, hogy az én Grófom Regementjébe egy De-
 bosból lett Frantzia Obestert tettek Generálissá —
 más a' Hazában a' Pöspök — edgyik Urfiból le lett
 Tanátos — 5 felé oszlott a' jozság — rozszúl foly-
 a' gazdalg. Mit nem tsinál nálunk a' hibás édes-
 anyai szeretet. —

Markalf: „Barátom Zamántz! sok egy Czigány-
 tól — egy tudatlan Udvari Bolondtól a' mit-be-
 szélletél, hogy tanátsoddal semmire sem mehettél,
 én arról nem tehetek; már én a' Salamon Udvará-
 ban hasznasabb Bolond voltam; mert noha ő leg-
 böltsebb Fejedelem volt is, tanítottam. — Itt már
 tovább beszéllett volna Markalf, de egy újfág levél
 érkezvén a' felső világról ezeket olvastá belöle:

A' Felsőleges Tsáfszárnak állapotjáról és egélsé-
 géről semmi bizonyos nem tudunk. Ha ma nagyon
 rozszúl van, holnap megint könnyebbedett álla-
 pottal lenni mondatik. — Azok a' *Toskándból* jött
 hírek, mellyekről azt írtuk vala a' napokban,
 hogy a' nagy Hertzeg' készüléteivel érkeztenek vala
 Bétsbe, az *Ersébeth* Hertzeg' Afztonynak hoztanak
 hómi szülésre tartazó készüléteket és fehér ruhákat,

mel-

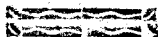
mellyekbe a' várandó kiss Hertzeg vagy Hertzeg
 Afzszony fog póllatni; de a' közönséges Bétsi hi-
 rek szérint; a' *Toskándi* nagy Hertzeg *Leopold*, a'
 Kolonai Papi Fejedelem *Maximilián* és *Kristina* Her-
 tzeg Afzszony váratnak mind a' hármon Bétsbe;
 a' minthogy azon Ur, ki *Toskánából* azon 2 szeke-
 réken hozott készüléteket Bétsbe kírte, azonnal
 Kurirúl visszfa küldöttetett. — Hazánk' édes Attya
 Hertzeg *Kaunitz*, kinek ő Felsége most a' Státusok
 Kormányját egészszén által ajánlotta, igen frissen
 vágyon; nohá ez előtt nem sokkal bádgyadozik
 vala egészségében — *Feldmarlal B. Laudon*, kinek
 ő Felsége a' hádi dolgokra nézve hasonló kormányt
 mondatik kezébe ajánlottnak lenni, némely Tudósi-
 tatok szérint bádgyadozó egészségben vágyon; de a'
 nyavallya terhesnek és vézedelmesnek lenni nem
 tartatik. Nemzetünknek ezen 2 szíves kadvellője út-
 hát most a' Kormany kettős evéző rúdján, és az
 ő Felsége titkos Kantzelláriája is Hertz. *Kaunitz*hoz
 költözött által. Egek! légyetek e' két ofzlop mel-
 lett. — Nem írjuk újságul — már tudják minden
 Erd. Olvasóink, hogy ő Felsége a' N. Magyar Stá-
 tusoknak kéréseiket meg-halgtván, addig is, mig
 Ország-gyűlése tartatnék, minden eddig tett rende-
 léseitől kegyelmesen el-állott, és csak tsupán 3 ren-
 deléseit kívánta magának meg-tartani, t. i. a' Fele-
 baráti-türedelemről, a' jobbágyokról való bánásról,
 és a' Papi dolgok el-intézéséről való rendelést. Az
 ő Felsége kegyelmes és változhatatlan ajánlásának
 tsalhatatlan ereje szérint, a' következő *Május*-
 nak első napján fognak a' Nemes Vármegyék az ő
 előbbeni lábokra helyre állani, valamint meg-hól-
 dogúlt Kegyelmes édes Anyánk' *Mária Theresia* ide-
 jében valának. — A' Korona pedig minden órán
 indul Bétsből Budára. — Egész meg elégedéssel né-
 zi Europa, az előtte mindenkor Bétsben volt Ma-
 gyar Nemzetnek *II dik Josef* által lett olly meg-vi-
 gasztaltatását; a' millyennek más Tartományok.
 sok vér-ontások és lármás tanakodások után-is, vagy
 éppen nem; vagy igen sokára lehetnek részefei; de
 várja

várja más részről fel-emelt fővel, hogy most-is tanúja lehessen, ennek a' maga Királyát betsülni, és szeretni tudó Nemzetnek, mostani Fejedelme erántis meg-bizonyítandó tartozott kálá-adó hűségének. — E' hát a' leg-nagyobb ujság, hogy *Laudon* minden tábori környülállásokban fő Kormányzó — *Hertzeg Kaunitz* pedig a' Státusnak külső és belső fő evezője. — Az egész Tsászári táborban esett fésülés 80-ezer uj Réklutákkal ugy bé-földoztatott, hogy már minden sergek megint tellyesek.

A' Muzka Tsászárnénak egy Kurirját mondják Bétsben jártnak lenni, ki ő Felségének azt a' hirt hozta volna, hogy *II-dik Katharina* 60-ezer *Kozdkokat* és *Kalmukakat* fogna addig-is a' Lengyel szélekre küldeni, míg a' rendes sergek ide meg-érkezhetnének. — Ujra azt akarják némellyek erősíteni, hogy a' békesség-gyűlése *Jász* várofsában már el-kezdődött, és minden órán békességet hallanánk; de hogy a' Porta és az ő Keresztény Fejedelem Barátyi *Khotzimot* és más el-foglalt helyeket megint visszra akarnának néki szerezni, azt erősítik — és így a' Békesség az idén bajofson áll talpra — 's ha háborura kerül az idén a' per, edgyik felől a' Porta, Pruszszus, Lengyel, Anglus, Hollandus, Svéd, Szakszonia — más felől pedig Austria, Oroszország, Spanyol-ország, Sárdiopia — talám Genéva ország is és a' Német országi Sergeknek némely részek fognának ezen ideji háboruban meg-jelenni — melyből gondoltatni, hogy ha a' békesség meg-nem léfzen, mely zavarodásra való fellegek keringenek Európának feje felett. — Frantzia országnak lehet attól tartani, ne hogy Anglia, Hollándiával és Pruszfiával edgyesülve Brabantzián keresztül egy Párisba vivő hidat készítsen. — Akár mint legyen a' dolog, nagyok és terhesek a' környülállások. — Ezek azok a' békességre bé adott elől-járó punktumok, mellyeket némely Német Levelekből nem azért iktatunk ide, mintha azok bizonyosok vólnának, hanem azért, hogy málok felettünk böltselkedni ne láttalsanak — 's ha szinte igazak nem vólnának.

nának-is, nem lehetetlenek. — A' Duna, Száva
 és Verbáska fognak lenni a' Török' és Auszriai Ud-
 var' határai. Es így Auszriáé leszén Török Kroá-
 tzia, Oláh országgal, a' Szeréth vize mellett fekvő
 Moldovával és a' Khotzimi vidékkel (Rájával) ed-
 gyütt. — Az Udvaré fog lenni Moldovának több része
 Orosz, Bessarabia és az Oszakovi Tatár-ország. —
 A' Törökök el-hánnják a' töllök által-adandó erős-
 ségüket, Brailát és Orsovát ki-vévén. — A' meg-
 nevezett folyó-vizeken való hajókázás közönséges-
 sé leszén. — Az három Tsászári Udvarok között
 fog egy kereskedő-edgyezés fel-állani a' fekete' ten-
 gerre nézve, abból minden más Udvarok ki rekefz-
 tetvén — Közönségesen úgy hízik, hogy a' Tö-
 rök Diván mind ezen fel-tételeket örömeft el fog-
 ná fogadni, annyival-is inkább, minthogy ezek sze-
 rint kevés Török-tartományt veszt, és a' nép, mely
 tsak templomot tellyeséggel vesztetni nem akar,
 hamarabb el-fog halgatni. — Ha tsak ugyan tsa-
 tára kerül a' dolog, azt hízik némellyek, hogy
 Spanyol-ország és Portugallia annyi pénzt fog adni
 Auszriának, valamennyi tsak kívántatik. — Noha
 a' Törökök a' minapi próbáikkal, midőn az Or-
 sovaiaknak eledelt vinni szándékoztak, a' mi em-
 bereinkben úgy mondván, majd semmi kárt nem
 tettenek: ugyan tsak egy nem egészfen bizonyos
 tudósítás-szerint nevezetes kárt okoztanak még is,
 minthogy egy Magazinunkat elégették, melyben
 a' Kládova kerületéhez tartozó helységekből 100-
 ezer portzio széna, 100-ezer mérő zab és árpa, és
 20-ezer veder bor vala öszve-gyűjtetve. — Ezen
 tudósítás-szerint, ha első Mártziusig Orsova meg-
 nem vétetődnek, Feldmarfal *Laudon* parantsolatjá-
 ból Gládovánál 10 Batalion gyalogok, és 8 Osztály
 lovasok, Suppáneknél pedig 8 Batalion gyalogok, és
 6 Osztály lovasok fognak Táborba szállani: sőt
 úgy jönnek a' tudósítások, hogy a' Törököknek ma-
 gok viselete, az említett időnél idejében való moz-
 dulásokat fog okozni, 's már rész-szerint okozott is
 a' mi népünk között. — Az a' hir is futamodott,
 hogy

hogy ezen hónapnak 15-dikén Khotzimból az őri-
zeten lévő népnek egy része ki-fogna menni, de-
hová, az még nem tudatik, és hogy Guberniumbéli
Tanácsos és Kerületbéli Kapitány *Békk Ur, Genl.
G. Kuntótól*, a' Rajának vagy Vidéknek igazgató-
sát által fogná venni. — A' Közönséges hír-is, e-
zen Khotzim várát téfzi, a' békesség helyre nem ál-
hatásá egy ókának; minthogy a' Törökök's az ó-
frigyessel ezen Várát semmi módon más kézre bo-
csátítani nem akarják.

Hazánkbeli elegyes Tudósítások.

Sok elztendöktől fogva ez az örvedetesebb
fársáng Hazánkban, azt írja nekünk egy utazó Ha-
zafi. A' Vármegyék-gyűléseiben a' Tiszta Magyar
nyelvén kívül semmi más idegen nyelvet nem le-
het vala hallani — sőt a' tsupa Toth-Vármegyék-
ről az iratik, hogy azt ígérték vólna, hogy elztend-
dő alatt minnyájon meg-tanulnának magyarul, ha
a' közönséges dolgoknak folyomatjok anyai nyelv-
ven találna lenni. — Iftnak és örvendeznek a' mi
Hazánkfiain mind a' 2 Magyar Hazában. — Erdély-
ben Gróf *Toratzkay Sigmund Ur* igen frifsen vala
Pál napján, nagy vendégséget tartá, és' vigadnak
vala — azonban a' nevezett Grófnak hirtelen nya-
vallyaja érkezvén, más nap már halva vala; mely
halálról várjuk a' bővebb tudósítást. Erdélyből, u-
gyan ezen Levélben azt írják, hogy itt a' Német
Köntöst minnyájon el-hányták. — Azt tudjuk Béts-
ben, hogy a' Magyar Szabóknak 50 elztendöktől
fogva annyi munkájok nem vólt, mint most; a'
leg-nagyobb Gavallérjaink is Magyar Köntöst készít-
tének. Magyar Köntösben vala a' napokban az
ifjú Gróf *Károly Hertzeg Kaunitznál* ebéden; ma-
ga mellé ültette a' Hertzeg ezen ifjú Magyar Ga-
vallért, és vállait meg-veregetvén azt mondá: ne-
vesse el kedves Grófom a' maga Nemzete Ruháját
— ez az én szemeim előtt a' leg-kedvesebb öltö-
zet. s. t.

Halas 4-dik Febr. — „Egy jó Nemzetségből való betsületes ember az egész nyáron szülő, betegségbe lévén, magát ahoz tudó érdemes orvosok, kal gyógyította, de az orvosok néki semmit sem használtak, minthogy Magyar lévén talám nem is leg-jobban élt velek. Történik azonban, hogy egy ézaka azt álmodja, hogy ha ő Tokai bort inná, ezen nyavalyájából szerentsésen ki-gyógyulna. Kapja hát más nap mingyárt vész vagy három butykos Tokai bort, ezzel approdonként élén, nyavallyájából szerentsésen ki-gyógyult, 's már most olyan egészséges mint akár ki. Egy valaki hát ezen áldott orvoságnak ditséretére, különösen pedig ezen meggyógyult jó Atyafiának maga mulat-lságára, ezen Atyafiságos Szeretettel és barátság-gal tellyes verseteket készitette:

Aldott Tokai bor, be jó vagy, 's jó valál,

Hogy tsak szagadtól-is elszaladt az halál,

Mert egy beteg téged, mihelyt, kezdett inni

Meggyógyult, noha már ki akarták vinni.

Pedig tsak keveset ivott, ám belölled,

Minthogy az erzfénnye mindég félt te-tölled.

Istienek itala halhatatlan Nectár

A' holott, te termesz, áldott az a' határ.

Bár tsak az Halasi homokok között-is

Fokadna olly forrás, ha több nem tsak öt-is;

Honnét ez orvoság folyna mint a' Tisza

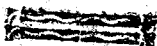
A' melynek a' vizét, sok ember, 's hal iszta.

Sok beteg el-menne ennek a' partyára,

Teli szivná magát Piótza módjára.

Örömébe ösztán dúdolná ezeket

Az ide le írott két forú Verset.

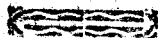
Utólsó Jegyzések.

Minthogy a' fő Hertzeg Alszony *Ersébeth* minden órán szüendő, a' fellyebb meg-irt nagy Vendégeket is minden órán várjuk Bétsbe, és Papi Fejedelem H. *Maximilián* lészzen a' ki a' születendő Tsetsemöt meg-fogja Kerezttelni. — Báró *Perényi* vészti jövendőbéli hités Társúl a' Gróf *Pálfi János* Ur ó Nagysága Tettvérét. —

Következendő Generálisok kaptának Regimentet. — A' Tsászár könnyű Lovas-fergét adták F. M. L. *Harrachnak*. — A' *Harrach* vasfalsit *Vallisnak*. — A' *Paliavicéni* gyalogjait *Húffnak*. — A' *Volfsenbüttelét* *Kheulnak*. — A' *Fülbrisét* *Daltonnak*. — A' *Langloisét* G. M. *Jordisnak*. — *Qvarint*, az ó Felsége Tett-orvolsát ó Felsége minden *Taxa* fizetés nélkül Báróvá tenni méltoztatta. —

Ki-hirdettetése az ó Felsége' minden Magyar-országban lévő Státus jóságainak el adatása tránt tétett, Felséges Rendeléséneek. — Hogy a' Státusnak sok örökségei, mellyek különös gond-vifelés által, azoknak sokoságok miatt okoztatott réájok való nem vigyázhatás miatt, nem igazgattathatnak, olyan kezekre bortsáttassanak, kiknek esméretes, a' dolgokban jártas és egy bizonyos nyereségtől ingereltetett munkás szorgalmatosságoktól a Státus az Ország' mivelésére nézve, egy olyan virágzó nevedéfi várhat, melyre ezen nagyobbára termékeny

és áldott Ország-földgye alkalmas kegyelmesen rendelkezte ő Felsége, a' Státus örökségeit 's egyéb-féle tulajdon vagyont Magyar-országban közönségesen, nem csak áruba bocsátani, és azoknak egy részit vagy ugy nevezett részekre és Nemes-darabokra (Sefsiokra) el-osztva, egészszén el-adva, a' több részeket dig vagy örökös használás képpen vagy pedig 6 éfztendőtől fogva 30-ig való árendában, kotya-vetyére erefzteni; hanem tettett ő Felségének, a' fellyebb nevezett külömbb-külömbb-féle el-adások ne-meihez tulajdon fel tételeket határoztatni, egy ezen Rendeléshez ragasztatott irásban; és mindenik Országban ezen vásárt igazgató különös hivatalt rendelni. — Minthogy pedig a' Magyar Státus örökségei, fokaságok miatt, mind egyszeriben áruba nem bocsátathatnak: erre nézve ki-fog idejében a' közönséges Ujság-Levelekben hirdettetni, hogy valamely meg-határozott időben, mitsoda örökségek adatnak-el, mellyik Adminisztrátorság alá tartoznak, mellyik Vármegyében vagynak; hogy mind azok, kik az el-adatandó jószágokból valamit, vagy megvéve, vagy örökösön való, vagy bizonyos meg-határozott ideig tartó árendára, magokévá akarnak tenni, idejében a' kotya-vetyére határoztatott helyen meg-jelenhessenek, ígéreteket meg-tehessék, az egészszén el-adásra vagy árendára fel-tett betsüt, és az örökségeknek le-irattatását valamint a' Diff. Kamará igazgató széknél, ugy a' Magyar-orzági Királyi Hely-tartó Tanátsnál és az Erdélyi Magyar Kantzelláriánál által-láthassák. — Ha olyan illendő vásáros tanálná magát elő-adni, ki azon jószágok-

gokból kívánna vásárolni, mellyek a' közönség kotyavetyére még ki-nem tétettnek, tehát fogják ilyenek-is átruba botsáttatni, hanem ha valami fontos okok által akadályoztatnék meg az. — Még az is adatik tudtára mindeneknek, hogy mivel mint már meg-mondatott, valamint az idő ugy helyly is, a' mikor, és az hol az örökségeknek el-adása fog tartatni, a' közönséges Ujság-levelekből hirdettetik ki, hogy a' meghatározott időn és helylyen minden örökösön venni vagy árendálni kívánók, ígéretek' tételére meg-jelenhessenek: tehát a' ki a' kotyavetyén a' valóságos le-ütéskor vagy le-dobolásnak szempillantásában többet ígért, az örökségnek bírásában meg-marad, és az után semmi igénylésnek, ha az tetzhető-képpen nagyobb lenne helylye nem léfzen, és el-nem fogadtatik; minthogy a' Felséges Rendelés-szerint, a' kotyavetye, a' le-ütés vagy le-doboltatás által, tökéletesen el-vegeztetnek tartatik. — Továbbá, ezen kotyavetyén csak olyan vásárosok botsáttatnak, kik meg-tudják mutatni, hogy vagy mingyárt kész pénz, vagy zállog (Cautio) vagy bizonyos kezes által, elegezhetnek. Buda 23. December 1789.